

Den industripolitiska propositionen

Det våras för industrin, sade industriminister Åsling när han presenterade sin industripolitiska proposition. En hel del av de i näringslivet verksamma måste ha blivit något förvånade över det uttalandet. Med dåliga konjunktursikter för det närmaste året, ett rekordhøgt ränteläge och en svensk kostnadsnivå som ligger mellan 10 och 15 procent över våra utländska konkurrenters, har dessa riktigt varma värkänslor kanske ännu inte infunnit sig.

Om industriministern avsåg att hans egen proposition skulle locka fram entusiasm, så underskattar han näringslivets analysförmåga. Det är en tjock bok som industridepartementet presenterar för riksdagen. Närmare 400 sidor. Och vad innehåller då detta digra material av konkreta åtgärder? Jo, Styrelsen för Teknisk Utveckling (STU) och Industrifonden får mera pengar. Tre nya statliga sk nationella utvecklingsbolag bildas. Ett struktursekretariat inrättas inom industridepartementet. En utredning skall tillsättas om den Åslingska idén om sk trygghetsfonder i företagen.

Efter denna kraftfulla förstärkning av den näringspolitiska byråkratin kommer så några förslag av reellt intresse för näringslivet: de mindre och medelstora företagen får förbättrade lånemöjligheter hos utvecklingsfonderna, exportkreditsystemet förbättras och det särskilda forskningsavdraget får en nådatid på ett år.

Det är tragiskt att fem år förflutit sedan regimskiftet 1976 utan att konstruktiva riktlinjer för en borgerlig näringspolitik kunnat utarbetas. Efter tio år av en för-

ödande socialdemokratisk näringspolitik, präglad av statliga företagsfiaskon, felslagna branschprognoser, fiendlighet gentemot det enskilda näringslivet och uppbyggnad av en statlig näringspolitisk byråkrati, har följt fem år av miljardslukande brandkårsutryckningar och en fortsatt uppbyggnad av byråkratin och den statliga företagsfloran. I den industripolitiska propositionen står tex prydligt anmält att under de senaste fem åren har inte mindre än tio regionala utvecklings- och investmentbolag bildats, i vilka staten satsat 300 mkr.

Nu skall villigt erkännas att förhållandena efter 1976 års val var exceptionella. Den socialdemokratiska överbyggningspolitiken hade fört Sverige in i en akut kris, där brandkårsutryckningarna blev en nödlösning. Sedan är det en annan sak att de med större sakkunskap från statlig sida hade kunnat få en hårdare och mera professionell utformning. Det kan till och med vara en för alla parter – även de anställda – bättre väg till sanering att låta ett företag gå i konkurs!

Den kritik som framför allt måste riktas mot de ansvariga för industripolitiken är den bristande överensstämmelsen mellan lära och förkunnelse och praktisk handling. Nils G Åsling sjunger gärna marknadsekonomins och näringslivets lov – så sker också i industripropositionen – men när det kommer till de praktiska åtgärderna liknar de i förbluffande utsträckning sådana som också föreslås i socialdemokratiska motioner, dvs subventioner, statliga bolag, fonder, mera byråkrati.

Det är kanske inte roligt att vara indu-

striminister i en regering som på allvar går in för marknadsekonomins återuppväckande. Ett av huvudsyftena med en sådan regerings politik måste ju vara att ge industriministern så litet som möjligt att göra. Med hjälp av en sund finanspolitik, skattepolitik, handelspolitik, energipolitik, arbetsmarknadspolitik m m skall så goda arbetsvillkor som möjligt skapas så att näringslivet i största möjliga utsträckning kan stå på egna ben och sköta sina egna affärer utan assistans av statsmakterna.

Vad näringslivet i dag behöver för att återfå expansionskraften är inte 500-sidiga industripolitiska propositioner. Vad som behövs är ett genomtänkt handlingsprogram från regeringens sida som syftar till att återge svenskt samhällsliv dess utvecklingskraft vad gäller utbildning och forskning, arbetsliv, företagande m. m. En på-

minnelse om regeringens samlade ansvar är det faktum att den vårkänsla i fråga om aktiesparande, som i dag är ett påtagligt glädjeämne, bör ackrediteras ekonomidepartementet.

En industriminister har, även i ett marknadsorienterat system, viktiga arbetsuppgifter. I dagens komplicerade samhälle krävs en ständig dialog mellan stat och näringsliv. De internationella kontakterna är viktiga. En angenäm uppgift för industridepartementet borde vara att i regeringens krets för näringslivets och marknadshushållningens talan. I själva verket är det den uppgiften som industridepartementet i dag borde ta på sig. Avreglera, avbyråkratisera, släpp de produktiva krafterna loss — då kommer vårkänslorna!